

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 1737
Tarih : 28.08.2023

4006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Necla Demir

Ağrı Milletvekili

26 Ağustos 2023 tarihinde duyurmuş olduğunuz E-Reçetem sistemine eklenmiş olan 5 dilin (İngilizce, Almanca, Arapça, Fransızca ve Rusça) içerisinde Kürtçe bulunmamaktadır. Bu ülkede sizin de içinde olduğunuz milyonlarca yurttaşın anadili olan ve sosyal hayat ile aile yaşantısı içerisinde en çok kullanılan Kürtçe, Bakanlığınız tarafından E-Reçetem sistemine milyonlarca yurttaş yok sayılarak alınmamıştır. Sağlık hizmeti sunumuna erişimde sosyal, kültürel ve ekonomik nedenler sebebiyle yaşanan eşitsizlikler yanında, kamusal alanda anadilinin kullanılmaması nedeniyle nitelikli sağlığa erişimi olmayan Kürtlerin; sağlıkla ilgili bilgilere erişememesi, hasta ile sağlık hizmeti sunan taraf arasında yetersiz iletişim, sağlık hizmetlerine başvurmada gecikme, sağlık hizmetine erişimde başkalarına bağımlılık ve sağlık haklarını yeterince arayamamak şeklinde çoklu engellerle karşılaştıkları ve katmanlı bir erişim sorunu yaşadıkları ortadadır. Bu durum ayrıca Anayasa madde 10'da belirtildiği gibi; “herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Sağlık hizmetleri sunumunda insan hakları temelli bir politika değişiminin, sağlık hizmetine başvuranların da topluluk düzeyinde güçlendirilmesi ve bilinçlendirilmesinin ilk adımının, bireylerin kamusal alanda anadillerini kullanabilmelerine ve bu şekilde kamusal hizmetleri alabilmelerine bağlı olduğu evrensel bir gerçekliktir. Tıp alanında evrensel olan bir diğer norm da tıp ve sağlık eğitiminde tüm dünyada öğretildiği üzere tanı-tedavi sürecinin en önemli aşamasının hasta öyküsünü (anamnez) almak olduğudur. Öyküsü iyi alınmamış bir hastanın tanısının doğru konulması ve dolayısıyla iyi tedavi edilmesi mümkün değildir. Eğer hasta ve sağlık çalışanı aynı dili konuşmaz ve uygun araçlar ya da araçlar kullanılmazsa bu öyküyü almak çok zor, hatta imkansızdır. Şimdiye kadar yapılan birçok araştırma anadilde verilmeyen sağlık hizmetinin hasta ve sağlık emekçileri arasında etkili bir iletişimden yoksun kalınacağını, hastanın bilgilendirilmesinin ve tedavi hakkının engelleneceğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla tüm halkların kendi anadillerinde kamusal sağlık hizmetine ulaşması, nitelikli sağlığa erişim için tercih edilmesi gereken bir durum değil zorunlu olarak yerine getirilmesi gereken evrensel bir insan hakkıdır.

Bu bağlamda;

1. Sizin de içinde olduğunuz milyonlarca yurttaşın anadili olan Kürtçe'nin E-Reçetem sistemine eklenmemesinin sebebi nedir?
2. E-Reçetem sistemine eklenen 5 dil (İngilizce, Almanca, Arapça, Fransızca ve Rusça) hangi kriterlere göre seçilmiştir? Kürtçe'nin taşımadığı kriterler mi vardır?
3. E-Reçetem sistemine Kürtçe ne zaman eklenecektir?
4. E-Reçetem uygulamasındaki temel amaç nedir? Bu amaç doğrultusunda diğer 5 dilin uygun olmasının, Kürtçe'nin uygun olmamasının nedeni nedir?
5. Kamusal alanda anadilinin kullanılmaması nedeniyle nitelikli sağlığa erişimi olmayan Kürtlerin, ayrıca E-Reçetem sistemine Kürtçe'nin dahil edilmemesi ile bu alana dair sorunlarına bir yenisi daha eklenmiştir. Buna dair Bakanlığınızın bir girişimi ya da çalışması olacak mıdır?
6. Bakanlık olarak sağlık hizmetleri sunumunda insan hakları temelli bir politika değişimi ve tüm halkların anadillerinde kamusal sağlık hizmetine ulaşması doğrultusunda bir adım atmayı düşünüyor musunuz?